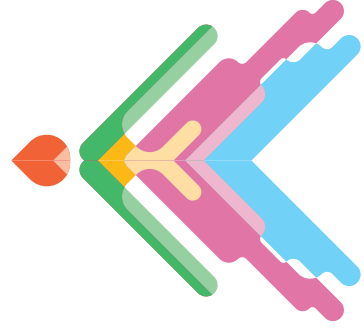


1. Ünite

**Anlatım Biçimleri /
Düşünceyi Geliştirme
Yolları**



1. Açıkçası ben Cahit Sıtkı Tarancı gibi ölüme bir bitiş veya sonlanma gözüyle bakmıyorum. Cahit Sıtkı'nın ölüme bakış açısı yanlış demiyorum ama biraz da ölümün sadece beden için olduğunu düşünüyorum. Ruhun varlığına devam edeceğini belirtmek istiyorum. Aynı ünlü bir şairin dediği gibi "Ölüm bedene gelen sondur; aynı anda ruhun asıl ölümsüzlüğüdür." Benim hissettiklerim, duygularım, düşüncelerim kısaca "Ben", aslında ruhtur. Ruh hiçbir zaman ölmez, hele ölümle hiç ölmez.

Bu metindeki düşünceyi güçlü kılmak için yazar aşağıdakilerin hangisinden yararlanmıştı?

- A) Açıklamadan B) Karşılaştırmadan
C) Örneklemeden D) Benzetmeden

2. Yolun karşısında duran yaşlı amca çok yorgun görünüyordu. Bence yorgunluğunun sebebi, zorlu geçen yılların üzerinde bıraktığı acılardı. Sağ elinde, yazıları ve renkleri kaybolmuş, içinde birkaç parça eşyalarının bulunduğu poşeti bile taşımakta zorlanıyordu. Bir ara sırtındaki, büyük ihtimalle başkasından alınmış, rengi solmuş hırkasını yolun kenarındaki ağaca takıp yırtacaktı. Sokaklarda yaşar hâli yoktu. Küçükte olsa karşı sokaktaki evinde yaşadığını sonradan öğrendim ama neden bu kadar hayattan soğumuş ve yıkılmış hâldeydi. Yüzündeki çizgiler ve kırışıklıklar yaşadığı hayatın zorluğunu gösteren birer delildi. Bu yaşlı amcayı ilk gördüğüm andan itibaren kendisine acımadan ziyade büyük saygı duymaya başladım.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

3. Önümüze çıkan yol, buna ne kadar yol diyebiliriz bilmiyorum ama bizi doğruca gideceğimiz köye götürüyordu. Bir ara kaç gündür yolda olduğumuzu unuttum. Yanımdaki arkadaşşıma sordum. O da bu anlamsız soruya eliyle üç parmağını göstererek cevap verdi. Akşama doğru hava serinledi, biz de azıcık nefes alabildik. Dağ yolu olduğu için daha doğrusu dağa tırmandığımız için yolun bir tarafı uçurum, diğer tarafı da dik yamaçlıydı. Sonunda köy görüldü, karla kaplanan yolda geçen üç günlük yolculuk bitiyordu. Ne yolculuktu ama!

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Betimleme B) Açıklama
C) Tartışma D) Öyküleme

4. Işık hızı kısaca ışığın, boşlukta kat ettiği hızdır. Işık saniyede, 299.792.458 metre, yani yaklaşık olarak saniyede üç yüz bin km yol alır. Kesin ölçülere hemen ulaşamamıştır insanoğlu. Çok uzun ve zahmetli birçok deney ve ölçümlere zamanı da ekleyince ulaşabilmişiz bu sonuca. Işığın bir hızı olduğu ve bu hızla hareket ettiğini ilk önce Antik Yunan filozofu Empedokles ortaya atmıştır. Türk İslam âlimi Biruni de bu görüşe katılmış. Günümüzde, modern fizik laboratuvarında yapılan deneylere göre artık ışığın hızı kesin olarak biliniyor.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma B) Betimleme
C) Öyküleme D) Açıklama

5. Edebiyat öyle “Ben ve benle ilgili olan her şey” değildir. Elbette “Ben” olacak ama “Biz” de olacak. Bazen bu durum edebiyatımızda öyle noktalara gelmiş ki edep sınırını aşabilmiş. Çok şükür şimdilik öyle bir şey yok edebiyatımızda. Açıkçası ben edebiyata bir sınır konmasından yana değilim ama tek bir noktaya da odaklanmasını da kabul edemem. Edebiyatta yeri geldi mi “Ben” de olacak “Biz” de. Her ikisi de edebiyatın alanına girer.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Karşılaştırma – tartışma
B) Tartışma – öyküleme
C) Açıklama – örnekleme
D) Tanımlama – örnekleme

6. Bir merkez çevresindeki dönme hareketinde, cismi merkeze doğru çeken kuvvete merkezci kuvvet, bunun ters yönünde ve eşit şiddette cismi merkezden uzaklaştırmaya çalışan kuvvete de merkezkaç kuvveti adı verilir. Aslında bu kavramlarla günlük hayatımızda o kadar çok karşılaşırız ki... Mesela arabayla yolda giderken hızlı bir şekilde bir viraja girersek o virajın bizi yolun kenarına atması veya savurması merkezkaç kuvvetidir. Bu şekilde ifade edince kavram daha anlaşılır oluyor. Bir kavramın terimsel ifadelerle anlatılması o kavramın günlük hayatımızda hiç karşımıza çıkmayacağı anlamına gelmez.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Karşılaştırma – Tartışma
B) Tartışma – Öyküleme
C) Açıklama – Örnekleme
D) Tanımlama – Örnekleme

7. 25. kare tekniği reklamlarda ve sinemada kullanılan bir etkileme yöntemidir. Ne kadar etkili olduğu konusunda tartışmalar yıllardır devam etse de kısaca; seyirciye verilmek istenen mesajların bilinçli olarak ve anlaşılmayacak şekilde görüntülerin arasında serpiştirilmesidir. Aslında TV’de izlediğimiz görüntüler, 25 kare görüntünün bir araya gelmesiyle bir anlık görüntü oluşumudur. İşte tam bu noktada kişiye verilmek istenen mesaj verilir. 25. kare aslında reklam sanayisinde, kişilerin bilinçaltına mesaj vermek istendiğinde kullanılır. Siz sadece basit bir reklam görüntüsü izlediğinizi düşünürken 25. kare aracılığıyla bilinçaltınıza hiç fark etmediğiniz mesajlar gönderilir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleyici anlatım
B) Betimleyici anlatım
C) Tartışmacı anlatım
D) Açıklayıcı anlatım

8. Küçük yüzü pek sevimli idi. Pırıldayan, genç, hemen hemen çocuk gözleri ve pembe burnunun ucu görünüyordu. Vücudu; ipek gibi tertemiz, sıcacık, güzel kokulu, dokunulması ve öpülmesi zevkli bir küme, Ankara yapağısı içinde kayboluyordu. Kulaklarının arasında canlı gözler üzerine bir kurdele gibi dümdüz yerleştirilmiş, siyah bir takke, omuzlara atılmış kısa, siyah bir pelelin ve en son, bir yelpaze gibi kımıldanıp duran sorguca benzer siyah bir kuyruk. İşte yeni kedimiz.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
B) Betimleme
C) Öyküleme
D) Açıklama

1. Mutluluğu aramak yaşamımızdaki en büyük amaçtır. Açıkçası günümüzde insanoğlu mutlu olmayı ve mutluluğu, kendine tek amaç edinmiştir. Bu durumu eleştirecek halimiz yok. Mutluluk insanın hak ettiği bir şeydir. Fakat mutluluğun kendi ayaklarıyla gelmesini beklemek bence yanlış bir düşüncedir. Bu düşünce oldum olası bana yanlış gelmiştir. Mutluluk kimi zaman avcıdan kaçan bir ceylan olmuştur kimi zaman âşığından saklanan bir sevgilidir. Nasıl hem ceylan hem de sevgiliyi arayıp bulacaksak aynı şekilde mutluluğu da arayıp bulmamız gerekir. Hele de mutluluk her ikisinden de daha zor bulunuyorken.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklamadan B) Karşılaştırmadan
C) Örneklemeden D) Benzetmeden

2. Yorgun ve terli insanlar bir işte emek harcadıkları için gergindir. Gayret gösterip ortaya bir şeyler koymaya, elindekinin en iyisini çıkarmaya çalışmıştır. İşte tam bu noktada onlara iyi niyetle de olsa söylenecek sözlere dikkat etmemiz gerekir. Emek harcanırken insanlar, çalışmanın verdiği güçlkle daha gergin olurlar. Söyleyeceğimiz olumsuz bir söz, kişideki çalışma şevkini, isteğini kırabilir. Bir daha aynı çalışma azmini o kişilerde göremeyebiliriz. Aynen koşan ata kırbaç vurulmayacağı gibi. At varını yoğunu ortaya koyarken onu daha da zorlamak için kırbaç vurulmaz.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Benzetmeden B) Örneklemeden
C) Karşılaştırmadan D) Açıklamadan

3. Laf arasında bazen deriz ya karşımızdaki insana: "Dünyayı yedin!" diye, işin aslı tam da öyle bir durumdur insanın yemek yemesi. Yapılan bir araştırmaya göre bir insan 60 yıl yaşasa ve ortalama 70 kg olsa yediklerinin toplamı tam 40 ton ediyormuş. Evet tam 40 ton. Diğer bir ifadeyle 40.000 kg. İnsanın inanası gelmiyor. Daha da ilginç olan ise 60 yıllık ömründe bir insan ortalama 80 kg olursa yediklerinin toplamı tam 55 ton oluyormuş. Düşününce çok büyük bir miktar ama gerçekten öyle bir durum var. Birisine dünyayı yedin derken az da olsa haklılık payımız olduğunu unutmayalım.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme
B) Tanımlama
C) Sayısal verilerden faydalanma
D) Benzetme

4. Çağımızda bazı bilim adamları kanseri "kara bela" diye adlandırır. Genel anlamda ise kanser, vücudumuzun çeşitli bölgelerindeki hücrelerin kontrolsüz çoğalması ile oluşan 100'den fazla hastalık grubunun genel adıdır. Çok çeşitli kanser tipleri olmasına rağmen, hepsi anormal hücrelerin kontrol dışı çoğalması ile başlar. Aslında vücudumuzdaki hücreler her gün çoğalır fakat kanser durumunda bu çoğalma kontrol dışına çıkıp tüm vücudu sarar. Kanserde erken teşhis çok önemlidir. Erken teşhiste hastanın kurtulma şansı çok daha yüksektir. Kanser eğer tedavi edilmez ise ciddi rahatsızlıklara, hatta ölüme dahi neden olabilir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme B) Açıklama
C) Karşılaştırma D) Örnekleme

5. Yaşamın ta kendisidir edebiyat. Yaşamda var olan her şeyin ya kendisi ya da izlerini görürsün edebiyatta. Bunca sınırsız bir alanda bazı yazar veya sanatçıların kendilerine konu sınırlaması yapması veya “Ben bunun yazarıyım, ben sadece bundan anlar veya çizerim, bunu söylerim.” demeleri bana çok doğru gelmiyor. Bir sanatçı kendisine sınır koymamalı, hele hele bunca sınırsız bir alan varken hiç koymamalı. Düşünün önünüzde kocaman bir okyanus var siz yüzme biliyorsunuz, sonra kalkıp şöyle diz boyu suda yüzme oynaıyım diyorsunuz. Nasıl bu durum anlamsızsa yazarların kendilerine sınırsız bir konu deryasında sınırlama getirmeleri de anlamsızdır.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme B) Örnekleme
C) Karşılaştırma D) Benzetme

6. Küçüklüğümüzün, bazılarımız için hâlen öyle, en büyük eğlencesiydi bisiklete binmek. Önce üç tekerlekli olanla başlayan bisiklet yolculuğumuz daha sonra iki tekerlekli olanla devam ederdi. Bisiklet sürerken en zevkli olan ise rüzgâra karşı giderken verdiği heyecandır. Aslında bisiklete binmek her insanın iki yaşından itibaren yapabileceği hem eğlenceli hem de öğretici bir iştir. Bisiklet sürmede en önemli nokta denge kurmaktır. Denge kurmak için ilk önce kişinin kısa mesafede küçük çalışmalar yapması gerekir. Daha sonra mesafe arttırılabilir. Ayrıca bisiklet sürerken dengeyi sağlamak, çocuklarda kendine özgüven kazandırmada da etkili bir yöntemdir.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Karşılaştırma B) Tanımlama
C) Açıklama D) Tartışma

7. Eski bir taş köprü geçildikten sonra fakir mahallelere giriliyor ve sefalet bütün dehşeti ve çirkinliğiyle başlıyordu. Ortalarından akan çirkin sular da yarı çıplak çocuklarla çamurdan köpekler, eğri büğrü sokaklar... Çamurdan yapılmış, yarı yarıya toprağa gömülmüş penceresiz kulübeler... Tüm bu manzara insana çaresizliğin ve yoksulluğun sanki ete kemiğe bürünmüş hâlini gösteriyordu. Her insanın yüzünde çaresizliğin verdiği bıkkınlığın ve yılgınlığın izleri vardı.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma B) Betimleme
C) Öyküleme D) Açıklama

8. Tiyatro metnini alıp romana çevirebilirsiniz veya romanı sahnede sergileyebilirsiniz. Her edebî türü az ya da çok birbirine çevirebilirsiniz ama şiiri hiçbir şeye çeviremezsiniz. Şiir saf bir edebî türdür ne evrilir ne de çevrilir. Çevirmeye kalkarsanız ortaya ne olduğu belli olmayan bir şey çıkarırsınız. Ahmet Haşim’in “Şiir sadece şiirdir, ne romana ne de hikâyeye benzer.” dediği gibi şiir sadece şiir olarak kalır.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme B) Tanımlama
C) Karşılaştırma D) Örnekleme

1. “Dünya üzerindeki gelmiş geçmiş en zararlı canlı nedir?” diye bir soru sorsam, insanların aklına hemen aslan, kaplan gibi yırtıcı hayvanlar veya dinazor gibi şimdi nesli tükenmiş hayvanlar gelir. Herkesin bildiğinin aksine aslında en tehlikeli hayvan veya dünya üzerinde en fazla ölümüne sebep olan hayvan sivrisinektir. Evet, yanlış duymadınız sivrisinektir. Sivrisineklerin en büyük tehlikesi öldürücü mikropları taşıyıcı veya bulaştırıcı olmasıdır. Sivrisinek ölümcül mikrobu aldıktan sonra başka bir insanın kanını emerken o mikrobu insana bulaştırır. Ölümcül hastalıkların mikroplarını veya bakterilerini taşıyıp insanlara bulaştırdıkları ve bu sayede milyonlarca insanın ölümüne neden olduklarını öğrenince aslında sivrisineklerin ne kadar tehlikeli canlılar olduklarını hemen görürüz.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Betimleme
C) Tartışma D) Açıklama

2. Gecenin bu vaktinde, bu ıssız yerde olmamı sağlayan şeyin adıdır sevgi. Kelimelerle anlatılamayacak tek şeydir sevgi. Onun uğruna nelerden vazgeçilmedi ki veya neleri bırakmadık ki. Yeri geldi onun için karla kaplı köy yollarında yol alındı, yeri geldi onun için Ferhat dağları deldi. Birçok öykünün, çağları delip günümüze gelmesinde büyük katkı yine sevginindir. Bazen düşününce sevgi olmazsa bu içi bomboş dünyanın nesi kalır?

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme – Örneklendirme
B) Açıklama – Betimleme
C) Tanımlama – Betimleme
D) Tanımlama – Öyküleme

3. Şöyle bir manzara düşünün; sapsarı altın gibi parlayan ayçiçekleri, hemen ileride ise masmavi akan bir nehir, yukarı bakınca tertemiz bir gökyüzü, az ileride de yemyeşil ormanlar. Sanki cennetten bir manzara sundum size değil mi? İşte tam böyle bir manzara sunar size Tekirdağ Ovası. Hem gözünüz hem de gönlünüz bayram eder bakınca. Söylediklerimin hepsi sanki abartmış gibi gelebilir ama Tekirdağ Ovası'nı görünce söylediklerimin ne kadar doğru olduğunu siz de anlayacaksınız. İnsanın gözleri böyle bir manzarayı görünce diğer tüm gördükleri çok basit geliyor inanın.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Betimleme
C) Tartışma D) Açıklama

4. Çalışma masasının başına geçti. Çok tedirgin olduğu belliydi. Yardımcısına bir şeyler söyledi ama sanki tedirginliği arttı. Sabah işe gelirken hiçbir şeyi yoktu, ne olduysa işçilerle görüşmek için gittiği fabrikada oldu. Büyük ihtimalle işçiler sipariş edilen ürünlerin yetişemeyeceğini söylediler. Yoksa bugün ofiste patronun moralini bozacak bir şey olmadı. Tam bunları düşünürken işçilerden Ahmet Usta yanımıza uğrayıp sipariş edilen ürünlerin yetişemeyeceğini söyledi. Biz de patronun moralinin neden bozuk olduğunu bu şekilde anlamış olduk.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Açıklama
C) Betimleme D) Tartışma

5. Aslında her insan bir işi başarmak için yola çıkar. Başarıyı işe başlamakta aramak lazım. Atalarımız ne demiş. "Başlamak başarmanın yarısıdır." İşe başladığın an, ne iş olursa olsun o işi başarmaya da adaysın demektir.

Bu metinde yazar düşüncesini geliştirmek için, özellikle aşağıdakilerin hangisinden yararlanmıştır?

- A) Benzetme B) Tanımlama
C) Karşılaştırma D) Örnekleme

6. İnsana yakışmayan tek şey bence kendini çaresiz sanmasıdır. İnsanın elinden her durumda kesinlikle bir şeyler gelir. Çok büyük işler başaramasa bile en azından bir uğraşın içinde olması gerekir. Kişi elindekinin en iyisini yapmaya başlasın bakın görün neler ortaya çıkar. Hani derler ya dağ tepesinde bir çam olamazsan vadideki bir çalı ol fakat oradaki en iyi, en büyük çalı sen ol diye. Çalı bile olamazsan bir ot parçası ol, bir yola neşe ver. Cadde olamazsan patika ol, güneş olamazsan en azından gece parlayan yıldız ol. Ama her ne olursan ol, çaresiz olma ve olabildiğinin en iyisi ol.

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Betimleme B) Öyküleme
C) Açıklama D) Tartışma

7. Her şey arkadaşımın uzun ipi duvardan çekmesiyle oldu. Yıllarca bilinmeyen bir sır ortaya çıkıverdi. Arkadaşımın duvarda duran ve çoğu zaman kimsenin ilgisini çekmeyen eski zamandan kalan, çoğu yeri sararmış ipi merakından dolayı çekmesiyle olanlar oldu. Sabah bize gelirken böyle bir ilginçlikle karşılaşacağını tahmin edemezdi. Salonda duran ipi yerinden çıkarınca ipin ucuna bağlı küçük bir el yazması kitap çıktı ortaya. Bu sırada annem ve babam da yanımızdaydı. Akşama yakın bir saat olunca hafif karanlığın kapladığı odada kimse bu kitabın nerden geldiğini anlayamadı. Ama annem daha sonra bunun babasından kalma el yazması olduğunu söyledi. O zaman hepimizi, içinde ne yazdığı ile ilgili bir merak sarmıştı ama kitap Osmanlıca yazılı olduğundan kimse bir şey anlamadı.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Açıklama
C) Betimleme D) Örnekleme

8. Gökyüzünün açık, güneşli olduğu bir ilkbahar günüydü. Güneş sıcacıktı. Öğleden sonra saat tam beşe çeyrek kala arabamla şehrin pazar yerine geldim. Alan sanki mahşer yeri gibiydi. Birden çanlar çalmaya sirenler ötmeye başladı. İlk kez gökten düşen bir bombayı, sonra on sekiz tane kadar olduğunu sayabildiğim savaş uçaklarını gördüm. Bombaların patlaması anlatılamaz bir panik yarattı. Ben beş askerle birlikte küçük bir tahta köprünün altına saklandım. Oldukça iyi gizlendiğimiz yerden meydanda olup bitenleri kadınların, erkeklerin, çocukların ve hatta hayvanların nasıl bir şaşkınlık ve korku içinde dehşetle kaçıştıklarını görebiliyorduk.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Açıklama
C) Betimleme D) Örnekleme

1. Uzunca bir süredir edebiyat dergilerini karıştırdığım yoktu. Ben bakmayalı edebiyat dergileri içerik olarak çok değişmiş. Bu değişim olurken ben nerdeydim hiç bilmiyorum doğrusu. Önceden edebiyat dergileri şiir ağırlıklı olurdu, nereye baksanız kesinlikle az ya da çok şiir görürdünüz. Şimdi ise şiir bu tahtını romana bırakmış gibi görünüyor. Bu söylediklerimden roman düşmanı olduğum çıkmasın, sadece eskiye göre şimdiki edebiyat dergileri şiire ağırlık vermeyi bir kenara bırakmışlar. Aslında şiir, duygu ve hayal yoğunluğu bakımından romandan daha çok yoğunluğa sahiptir. Şiirin iki dizesi sizin içinizdeki duyguyu en iyi şekilde ifade eder. Fakat şimdiki nesil, şiirin bu yönünü hiçe sayıyor. Demek ki şimdiki nesilde duygu yönünden eskiye göre çok şey değişmiş.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklamadan B) Karşılaştırmadan
C) Örneklemeden D) Benzetmeden

2. Coğrafya, insanın içinde yaşadığı çevrenin doğal özelliklerini, insan - çevre etkileşimini ve bu etkileşim sonucu insanın ortaya koyduğu beşeri ve ekonomik etkinlikleri kendi prensipleri çerçevesinde inceleyerek sonuçlarını açıklayan bilimdir. Coğrafya, aslında insanın bu dünyada olduğunu gösteren bir bilim dalı olarak da görülmelidir. Coğrafya sadece yeryüzünü değil, aynı zamanda dünya ile insanoğlu arasındaki etkileşimi de araştıran ve veriler hâline getiren bilimdir.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme
B) Sayısal verilerden faydalanma
C) Tanımlama
D) Benzetme

3. İnsan vücudu tam bir şaheser olarak karşımızda duruyor. Bu şaheseri anlatacak kelime bulunmaz. Mesela beynimizin çalışması için 10 wattlık bir enerjiye ihtiyacı vardır. Daha ilginç olanı ise beyin, toplam vücut ağırlığımızın %2 sini oluştursa da vücudumuzun ihtiyacı olan kalori ve oksijenin %20 sine ihtiyaç duyar. Diğer ilginç bir nokta ise tüm insanların parmak izleri ve göz retinaları farklı olduğu gibi kokuları da kendine hastır. Yani sizin kokunuz sadece size ait ve başka bir yerde bulunmuyor. Ayrıca insan burnu tam 50.000 farklı kokuyu birbirinden ayırt edebilecek yapıdadır. Dedik ya insan vücudu tam bir şaheser diye.

Bu metnin anlatımında aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Sayısal verilerden faydalanma
B) Tanımlama
C) Örnekleme
D) Benzetme

4. Hayatımda ilk defa tarlada bulunan şeker pancarını sulayacaktım. Yaz tatilinde gezmek için dayımların köyünde gitmiştik. İlerleyen günlerde, dayımların köylerinde bulunan şeker pancarı tarlasını, su motoruyla sulama işi bana ve çok sevdiğim dayımın oğluna kalmıştı. Hem tarlayı hem de şeker pancarını ilk defa görecektim. Bunun üstüne bir de tarlayı sulama işi olunca heyecanım iki kat arttı. Her şey yolundaydı ta ki su borularını yanlış takıp suyun tarlaya değil de su motoruna doğru geri gelmesine kadar. İşte tam bu anda yaptıklarımızın heyecanı biraz korkuya dönüşmüştü ki Allah'tan dayı oğlu olaya el koydu ve sorunu çözdü.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

5. Eleştiri her açıdan insan gelişimi için gerekli bir şeydir. Eleştiriye açık olmak, her insanın olmazsa olmaz özelliğidir. Özellikle edebiyat dünyasında kendine yer edinmiş yazarlar için bu durum daha ayrı bir önem kazanıyor. Edebiyat dünyası için eleştiri konusunda kabullenmekte zorlandığım bir durum var. Şimdi bir yazar çıkıp "Ben her eleştiriye açık değilim, yapıcı olanlar beni ilgilendirir." diyemez. Bir yazar her açıdan kendine ve eserine güveniyorsa her eleştiriye kabul etmek zorundadır. Sadece yapıcı olanlarla işlem olur deme gibi bir lüksü yoktur. Eleştiri hem insan için hem de eser için iyi ve kötü her açıdan yapılmalıdır. Ben iyi eleştiriye açığım ama kötü olanla işlem olmaz demek zaten eleştirinin özüne uymayıp övgüye girer. Eleştiri; uzun ve kısayı, iyi ve kötüyü sunmak için olduğundan edebiyatçı da buna uygun davranmalıdır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Betimleme B) Açıklama
C) Tartışma D) Öyküleme

6. Bulduğumuz yer denizden bin beş yüz metre kadar yüksekte idi. Akçedil; ay iskelesinin önünde duran kayıklar, ağaçların arasındaki seyrek binalar iğne topuzu kadar ufaktı. Karşıda, Burhaniye'nin arkasında yatan Madra Dağları şekilsiz bir yığından ibaretti. Güneşin altında göz kamaştırıcı pırıltılarla yanan deniz, ta uzaklarda açıklı koyulu gölgelere bürünen Midilli Adası'na kadar uzanıyor, bunun sağ yanından geçerek, ufukta sisler içinde gökle birleşiyordu...

Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma B) Betimleme
C) Öyküleme D) Açıklama

7. Çağımızın en hızlı ulaşım araçları olan uçakların en önemli noktası tabii ki motorlarıdır. Peki uçak motorlarının çalışma prensipleri nedir? Jet motorlarını, yapısını hava balonuna benzetebiliriz. Bir balonun içine hava bastıktan sonra ağız kısmını bağlamadan bıraktınız mı? Eminim ki herkes yapmıştır ve tepkiyi daha doğrusu hareketi görmüştür. Jet motoru çıkış noktasında da aynı hava balonu gibi çok yüksek oranda basınç ve hıza sahip olan hava akımı vardır. Diğer bir ifadeyle uçak motoru, yakıtı havayla birleşerek inanılmaz bir oranda itme gücüne çeviriyor. Daha açık bir ifadeyle uçak motoru, hava gücünü ters yönde bir itme gücüne çeviriyor. Bu sayede o kocaman uçaklar uçuyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Açıklama B) Betimleme
C) Tartışma D) Öyküleme

8. Uzun süren kış ayları bitti. Köyün üzerini örten kara bulutlar gitmiş, yerini masmavi gökyüzüne bırakmıştı. Yılan gibi kıvrıla kıvrıla akan derenin suları coşmuş, coşku türküleri söyleyerek akıp gidiyordu... Vadi rengârenk çiçeklere bürünmüştü. Uykudan uyanan böcekler yuvalarından çıkarak şimdiden kış hazırlıklarına başladı. Karıncalar sıcak günlerin uzun sürmeyeceğini bildikleri için ambarlarını yiyeceklerle doldurma yarışına giriştiler. Bizim tembel ağustos böceği de sabahın erken saatlerinde müzik şölenine başlamış, gece gündüz demeden güzel türkülerini söylüyordu.

Bu metinde yazar düşüncesini güçlü kılmak için aşağıdakilerin hangisinden yararlanmıştı?

- A) Öyküleme B) Açıklama
C) Betimleme D) Örneklem

1. Şimdilerde yeni bir konu var. Edebiyat dili günlük dilden ayrı ve kendine özgü olmalıymış. Eğer böyle olmazsa edebiyatın özü değişir anlamsız olurmuş. Bence çok garip bir düşünce. Neye dayanarak bu düşünceyi söylüyorlar doğrusu anlamadım. Halktan kopuk bir edebî dil olmaz. Edebiyat öyle insanlara ve toplumlara tepeden bakma yeri değil. Edebiyat toplumla var olabilir, ondan ayrı tutulamaz. Toplumdan ayırıştırılmış bir edebiyat, edebiyat olamaz.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

2. Medya deyince eskiden insanların aklına gazete, dergi gibi şeyler gelirdi. Şimdi artık medya deyince insanların aklına sosyal medya ve oradan da İnternet geliyor. İnternet günümüzde tek başına medya kavramının içini dolduruyor. İnternet, diğer medya türlerine göre çok fazla kaynağa aynı anda ulaşma imkanı sunduğu için ve geri bildirimler, yorumlar ya da mesajla iletişim imkanı sağladığından dolayı daha etkin hâledir. Açıkçası İnternet sadece medyada değil diğer tüm alanlarda hep birkaç adım öndedir. Karşınızdaki kişiye “Al bir gazete oku.” demekle “Şu haberi izle.” demek arasında inanın çok fark var.

Bu metindeki düşünceyi güçlü kılmak için yazar aşağıdakilerin hangisinden yararlanmıştır?

- A) Açıklamadan B) Benzetmeden
C) Örneklemeden D) Karşılaştırmadan

3. Sirtında; sanki kanla, altınla işlenmiş ağır, ağır olduğu kadar da parıl parıl parlayan, insanın gözünü alan bir manto! Başında vahşi ruhunun timsali gibi balta şeklinde kıpkırmızı, kralları bile kıskandıran tacı! Yerde hançer gibi keskin bir gaga! Sonra, ayaklarındaki mahmuz dediğimiz sivri süngüleri! Dikkat ederdim, tavukların nedense hiçbirini sevmezdi. Yerde bir şey bulup “gıt gıt” diye çağırması, açıkçası beni hiddetlendiren bir yalandı. Yiyecek bir şey buldu mu kendi yutardı. Yenmeyecek, yutulmayacak bir taş, bir kum parçası buldu mu hemen tavuğa ikram: - Gıt, gıt, gıt!

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

4. Yatağın altında yeşil, tahtadan yapılmış, oldukça eski bir sandık duruyordu. Onu inanılmaz bir merakla açtım. Az daha sevincimden haykıracaktım. Annemin bir hafta önce İstanbul'dan gönderdiği hediyelerin içinden çıkan kaşığı pırıl pırıl parlıyordu. Hemen kaptım. Tosun'un yanına koştum. Karnına sürtmek istedim. Rahat durmuyordu. Galiba acıtıyor, dedim. Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sivriydi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca, tekrar denedim. Atların hiçbirisi durmuyordu. Kızdım. On adım ilerideki çeşmeye koştum.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden faydalanılmıştır?

- A) Betimleme B) Açıklama
C) Öyküleme D) Tartışma

5. İnsan, hayatta bir yerlere gelmek istiyorsa veya bir başarı elde etme niyetindeyse ilk yapacağı şey çalışmaktır. Bana bir başarı örneği gösterin çalışmadan elde edilebilinsin veya bir tane çalışmadan bir yerlere gelmiş insan gösterin. Gösteremezsiniz. Çalışmak hem kişi için hem de milletler için gereklidir. Milletlerin durumu da tıpkı insanlarınkine benzer. Milletler de çalışan insanların omuzlarında yükselir. Mehmet Akif boşuna dememiş, "Bir baksana, gökler uyanık, yer uyanıktır. / Dünya uyanıkken uyumak, mas-karalıktır." İnsanların boş boş oturup paslanma-sı, onların çalışarak yıpranmasından daha iyidir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangi-sinden yararlanılmıştır?

- A) Sayısal verilerden faydalanma
B) Tanık gösterme
C) Betimleme
D) Tanımlama

6. Cumhuriyet Dönemi edebiyatçılarımız arasında ayrı bir yere sahip olan Yakup Kadri Karaosma-noğlu, edebiyatımıza âdeta güneş gibi ışık tutmuş biridir. Roman, hikâye, anı gibi değişik alanlarda çok değerli eserler vermiş olan sanatçı edebiyatımızda daha çok romanları ile tanınmaktadır. Romanlarında önceleri kişisel konuları işleyen sanatçı daha sonra toplumsal konulara yönelmiştir. Bunda en çok İstiklâl Savaşı etkili olmuştur. "Kiralık Konak"ta nesiller arası duygu ve düşünce farklılıklarını işleyen sanatçı, "Yaban" romanında Kurtuluş Savaşı yıllarındaki köy yaşamını, köylü-aydın çatışmasını işlemiştir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangi-sine başvurulmuştur?

- A) Açıklama
B) Tartışma
C) Betimleme
D) Öyküleme

7. Bilim insanlarını diğer insanlardan ayıran en büyük özellik, onların tüm insanlığın mutluluğu için çalışıyor olmalarıdır. Bilim insanları gerektiğinde gece gündüz çalışırlar, gerekirse bu uğurda canlarını bile verirler. Tüm bunlardan dolayı da bilim adamları insanlığın ortak bireyi veya dünya vatandaşı sayılırlar. Pastör, yaşadığı dönemde tüm insanlığın belası olan kuduz hastalığını yok edebilmek için aylarca kuduz köpekler arasında dolaşmış, onların salyalarını toplayıp kuduz aşısını bulmuştur. Yaşamını kuduz hastalığının tedavisi için harcamıştır. Şimdi bir Fransız için Pastör adı neyi ifade ediyorsa bir Türk, bir Alman ve bir Senegalli için de aynı şeyi ifade ediyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangi-sinden faydalanılmıştır?

- A) Betimleme
B) Tanık gösterme
C) Örnekleme
D) Tanımlama

8. Billy Buck şafak sökerken barakadan çıktı. Sundurmada (çatı altı) durarak bir an gökyüzüne baktı. Şişman, çarpık bacaklı, uçları aşağı doğru kıvrık bıyıklı, avuçları nasır bağlamış dört köşe elleri olan bir adamdı. Su rengindeki gözlerinde düşünceli bir ifade vardı. Şapkasının altından fırlayan saçları dik dik ve dağınıktı. Bir yandan sundurmada duruyor, bir yandan da gömleğinin eteğini pantolonunun içine sokmaya çalışıyordu. Kemerini çözdü. Tekrar bağladı. Aradan geçen yıllar zarfında Billy'nin göbeğinin ne derece fark ettiğini kemerindeki yıpranmış deliklerden anlamak mümkündü. Havayı iyice kontrol ettikten sonra birini işaret parmağıyla kapatıp kuvvetle sümkürerek burun deliklerini sırayla temizledi. Sonra ellerini ovuşturarak ahıra doğru ilerledi.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangi-sinden yararlanılmıştır?

- A) Tanımlama
B) Açıklama
C) Tartışma
D) Betimleme

1. Can; dolgun yüzlü, yanakları şişkin, dik bakışlı, omuzları geniş, göbekli, bakışı sağlam, yürüyüşü sert biridir. Konuşurken de kendine pek güvenir fakat karşısındakini hemen hemen hiç dinlemez. Ona sözlerini tekrar ettirir. Mendili kocamandır, burnunu gürültüyle siler, bağırarak hapşırır. Gündüz, derin derin, herkesin içinde de olsa horlayarak uyur. Yemekte, arabada herkesten çok yer kaplar. Gezintilerde hep ortadadır, o durunca durulur, yürüyünce yürünülür. Ona uyar herkes, isterse konuşanın sözünü keser. Fakat onun sözü kesilmez, o istediği kadar söyler ve söylediği kadar dinlenir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

2. Şimdiler pek bilmez ama eskilerin bildiği ve çok değerli olan dolma kalemde bahsetmek istiyorum. Dolma kalem içindeki akıtma kanalı uygun boyutta olmalıdır. Kanal çok küçük olursa, mürekkep akmaz; çok büyük olursa, fazla akarak kağıdı lekeler. Kılcal etki, bir boru içindeki sıvının yüzey gerilimi sonucu ortaya çıkar. Sıvı, borunun çeperlerine (kanallarına) yapışır ve besleme sisteminin dibinden bir bölümü alınmadıkça akmaz. Dolma kalemde sıvı, mürekkeptir ve yazma yoluyla besleme sisteminin altından sıvının bir bölümü alınır. Mürekkep, ucunda dikey bir yarık bulunan kalem ucuna doğru akar. Yüzey gerilimi mürekkebin, bu yarığa yönelmesini ama uçtan akıp gitmemesini sağlar. Yazma sırasında ucun hafifçe kağıda bastırılmasıyla, yarık genişler ve mürekkep akar.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Tartışma
C) Betimleme D) Açıklama

3. Bizim edebiyatımızda İstanbul'un hükmü sürüyordu. Birçok şair ve yazar İstanbul'dan çıkıyordu. Örneğin Tanzimat Dönemi'nde yazar ve şairlerimizin %79.5'i İstanbul'da, %7.1'i Anadolu'da doğmuştur. Neredeyse on yazar ve şairin sekizi İstanbul'dan çıkmıştır. Cumhuriyet Dönemi'ne gelince bu oranlarda büyük bir değişme yaşanmış, İstanbul doğumluların oranı %29, Anadolu doğumluların oranı ise %67 olmuştur. Bu bize Türk edebiyatının halkçı bir nitelik kazandığını göstermez mi?

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örnekleme yapılmıştır.
B) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
C) Sayısal verilerden faydalanılmıştır.
D) Benzetmelere yer verilmiştir.

4. Annem bütün gün eşyalarımı hazırlamam için söylenip duruyordu. Açıkçası odama bakınca haklı olduğunu anladım. Saat akşamın 5'iydi. Günlerdir beklediğimiz yolculuğa az bir vakit kalmıştı. Benim dışımda herkes eşyalarını çoktan hazırlamıştı. Biraz düşününce azıcık da sakin bir kafayla yanıma neler almam gerektiğini yeniden planladım. Eksiklikleri tamamladıktan sonra çantamı sırtıma alıp düştük yollara. Yaklaşık beş saat sonra İzmir'de olacaktım. Bu seyahat ile hayatımda birçok şeyin değişeceğini henüz bilmiyordum.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Tartışma
C) Açıklama D) Öyküleme

5. Bizim eğitim sistemimiz birçok aksaklığı barındırıyor. Eğitim sistemimizdeki en büyük aksaklık ise öğrencilerimize okumayı sevdirememek. Bizde ilkokul birinci sınıfa başlayan bir öğrenci yılda 18 - 20 civarında kitap okurken Almanya'da ilkokul 1. sınıf öğrencileri tam 250 kitap okuyor. Aradaki fark tam anlamıyla uçurum. Yine Almanya'da öğrencilerin sınıf yükseldikçe okudukları kitap sayısı artarken bu rakam bizde maalesef düşüyor. Zaten biz okuma-yazmadan okur-yazarlığa geçtiğimiz zaman işler düzelecek, eğitim sistemimizdeki problemlerde bu sayede çözülebilecektir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Örnekleme – Karşılaştırma
B) Benzetme – Örnekleme
C) Karşılaştırma – Tanımlama
D) Tanık gösterme – Benzetme

6. Daldan dala konan insanlarda iradenin "i" sini bulamazsınız. O tip insanlarda bir işe bağlı kalmak yoktur. Bir işi bitirmeden diğerine geçerler. Yapıları gereği böyledirler. Sabit olmak yapılarına çok terstir. Ama iradeli insanlar ise hiç öyle değildir. Onlar daldan dala konanlara göre çok farklıdır. Bir işe başladılar mı bitirmeden bırakmazlar ya da bitiremeyecekleri işe girmezler. Ayrıca iradeli insanlar işle ilgili bir sorunla karşılaştıklarında, daldan dala konanlara göre problem çözmede sonuna kadar gidiyorlar. Problemi görüp kaçmak iradeli insanlara göre değil.

Bu metindeki düşünceyi güçlü kılmak için yazar aşağıdakilerin hangisinden yararlanmıştı?

- A) Tanımlamadan
B) Karşılaştırmadan
C) Örneklemeden
D) Tanık göstermeden

7. Şu sıralar bazı çevrelerde teknolojiye şiddetle karşı çıkan, teknolojinin toplumu yozlaştırdığını savunanlar var. Sanılanın aksine, teknoloji her yönüyle hem toplum hem de birey için faydalıdır. Bilim ve tekniğin gelişmesiyle sosyal hayatımızın içine çok hızlı bir şekilde giren ve ani büyüme ve gelişmelerle karşımıza çıkan teknoloji, hayatımızı hızlandırmakta, kolaylaştırmakta ve rahatlatmaktadır. Daha önce günlerce zaman harcanarak yapılan işi şimdi dakikalar içinde yapabiliyoruz. Bir ülkeden bir ülkeye saatler içinde giderken, dakikalar içinde de neredeyse bütün para transferlerimizi gerçekleştirebiliyoruz.

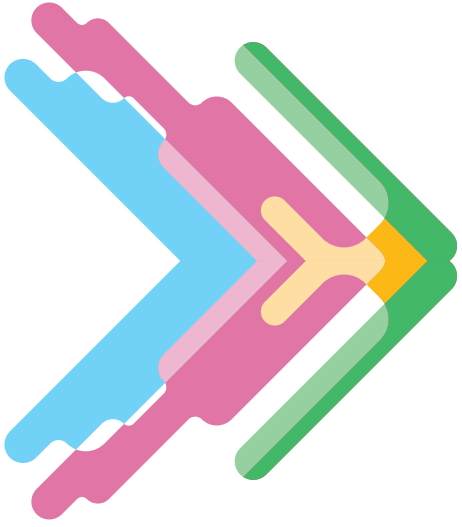
Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Öyküleme
B) Tartışma
C) Tanımlama
D) Açıklama

8. Şimdiki gençlerin yetişmesinde ve kendilerini geliştirmesinde büyük bir hata yapıyoruz. Gençlerimize nasıl giyineceğini, nasıl eğleneceğini, çalışmanın yüce gücünü öğretmiyoruz. Halbuki geleceğimizin teminatı olan gençlerimizi aslında kendine güvenen, çalışmaktan usanmayan, milleti ve devleti için her türlü fedakarlığı kabul eden birer insan olarak yetiştirmek zorundayız. Bu doğrultuda eğitim anlayışı ortaya koymak zorunda olduğumuzu düşünüyorum. Aynen Necip Fazıl Kısakürek'in dediği gibi: "Gençlerimize iyi bir eğitim sağlayıp milli kişilik kazandıramazsak asıl felaket o zaman ortaya çıkacaktır."

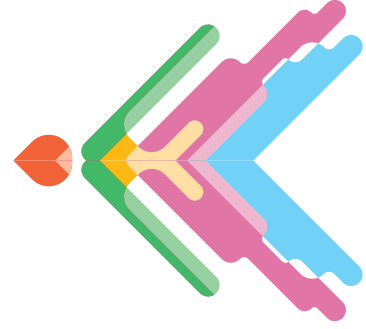
Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisinden yararlanılmıştır?





- A) Tanık gösterme
B) Açıklama
C) Karşılaştırma
D) Örnekleme

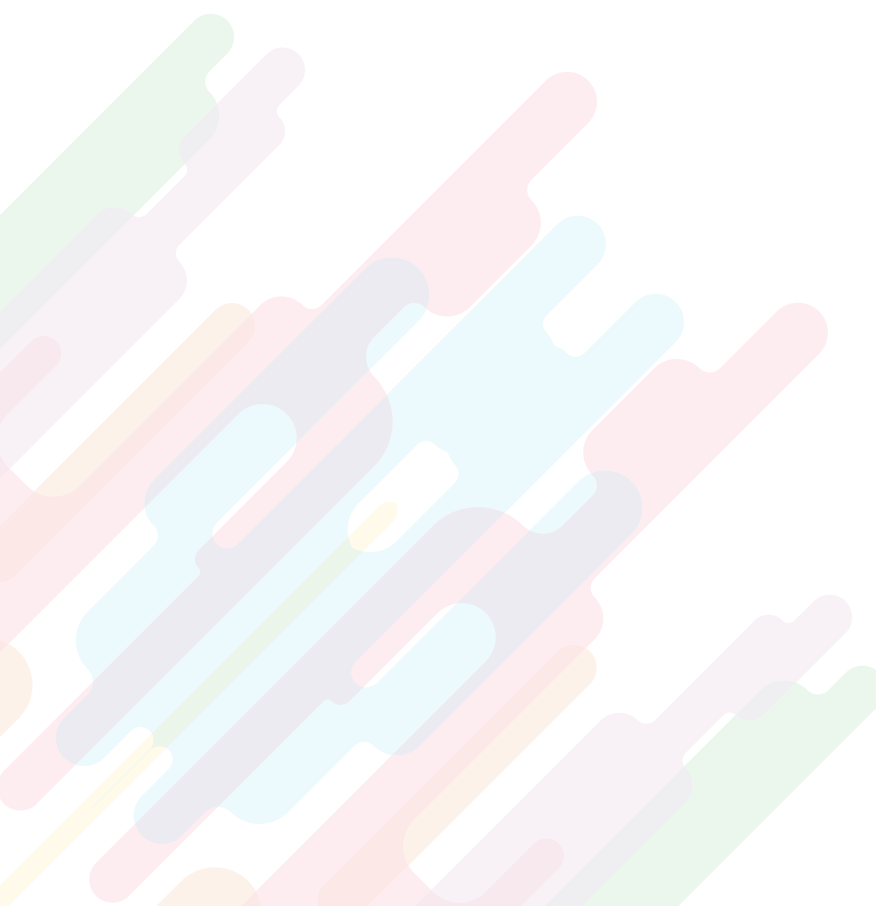


2. Ünite

Paragrafın Yapısı



-  **Giriş Cümlesi**
-  **Sonuç Cümlesi**
-  **Paragrafın Akışı**
-  **Paragraf Oluşturma**



1. ---- Sorunu göremeyen nasıl çözümü görebilir ki? Çözüm için sorunun tam ve doğru görülmesi şarttır. İnsanlar günümüz yaşam şartlarında o kadar meşgul durumdadırlar ki hayatlarını olumsuz yönde etkileyen sorunların farkında bile değiller. Nasıl ki hastanın tedavi olması için hastalığın teşhisi önemliyse aynı şekilde sorunların çözümü için de sebeplerin doğru tespit edilmesi şarttır. Sorunun tespiti eşittir çözümün yarısıdır.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her soruna insanoğlunun aynı çözüm yöntemiyle yaklaşması, problemin çözümünü imkansız hâle getiriyor.
- B) Sorunlarla uğraşan insanlarımızın en büyük çıkması aslında sorunları tam olarak görmelerinde yatıyor.
- C) Sorunların tek tek çözülmeye çalışılması aslında bataklıktaki sinekleri tek tek avlamaya benzer ve yapılması gereken, bataklığı kurutmaktır.
- D) Her sorunun çözümünde en büyük nokta o sorunun doğru tanımlanmasının yapılıp yapılmadığına bakmaktır.

2. ---- Problemleriyle yüzleşmek yerine kaçmayı veya görmezden gelmeyi tercih ederler. Çünkü kendi problemleriyle yüzleşmek ve problemlerine çözüm aramak, insanın bir yerde kendini aşmasını ve güçlü durmasını gerektirir. Bunu da herkes yapamayacağı için birçok insan kendi problemleriyle yüzleşmekten ve çözüm yolları aramaktan kaçar.

Bu metindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse mantın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Sorunlar insan için bir engel olmanın da ötesinde hayatı her açıdan karartan bir dikedir.
- B) Bazı insanlar kendi sorunlarına çözüm bulmak yerine başkalarının dertleriyle ilgilenmeyi seçerler.
- C) Birçok insan kendi problemleriyle baş başa kalıp yüzleşmek istemez.
- D) Nedense problemler başkalarında olunca insan çözüme daha çabuk ulaşabiliyor ya da problemin çözümünü fark ediyor.

3. ...Ayrıca yazdıklarım sanatsal yönden iyi olsun veya insanlar beni beğensin diye de uğraşmıyorum. Böyle bir tasam hiç olmadı zaten. Ben; yaşadığım için, yaşamdan zevk aldığım için, hüznümlendiğimde, kafamın içi sorularla dolduğunda, bazen de cevaplara soru arayıp bulmak için yazmak istiyorum. Yazmak, içimden gelen coşkun bir sel gibi. İçimden gelen yazma isteğine engel olamadığım için sözlerim kendiliğinden yazıya dönüşüyor.

Bu metinde boş bırakılan yere boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Yazmak bir yerde anlamlandırmak için vardır ve hayata anlam kazandırmak amacıyla kalem sarılırım.
- B) Yazmamdaki amaç var olan bir sorunu çözmek, hayattan bir bölüm sunmak, okurlara yol göstermek değil.
- C) Elbette yazmak için bir amaç olacak ama ben yazmaya bir anlam katmayı veya yazmaya bir anlam bulmayı sevmiyorum.
- D) Yazmak için illa ki bir amaç belirlemek gerekmez, amaç insanın kendisi olması ve bir değer oluşturmasıdır.

4. ---- Bizler doğayla, insanlarla, sokaklarla kısaca yaşamın her alanıyla sıkı sıkı bağlıydık. Yaşamı kendinde yaşadık. Şimdiki gençler gibi kendimizi sanal aleme kaptırıp yaşamdan uzaklaşmamıştık. Şimdiki gençler sanal aleme kendilerini kaptırmış olduklarından yaşamın kendisini hep kaçırıyorlar. Bizse her zaman yaşamın içinde olmayı seçtik ve bu şekilde de mutlu olduk.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her dönemde yaşayan gençler kendilerini mutlu eden bir yol bulmuştur.
- B) Bizlerin şimdiki gençlere göre çok daha mutlu ve hayata bağlı olduğunu düşünüyorum.
- C) Yaşama verilen anlamlar her zaman birbirinden farklı olmuştur.
- D) Her nesil, kendi değerleri çerçevesinde kendine bir yaşam yolu seçmesini bilmiştir.

5. ---- Her şeyden önce kendini değil toplumu ön planda tutması, tavır ve davranışlarıyla topluma ayna olması gerekir. Ayrıca sanatçı toplumu ön planda tutarken sanata da yön vermeye çalışmalıdır. Sanatçı tam anlamıyla toplum ve sanatın harmanlanmış hâli olmalıdır. Hem de en iyi kalitede harmanlanmış.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kendini sanatçı gören kişilerde bazı, belli başlı özelliklerin olması gerekir.
B) Günümüzde sanatçının tanımı ile ilgili net bir tanımlama yapılabilmemiş değildir.
C) İnsanlar, sanatçıya ve sanat her zaman tek bir açıdan bakmayı seçmişlerdir.
D) Sanatçı önce kendin tanınmalıdır ki bağlı bulunduğu toplumu anlatabilsin.

6. ---- Rüzgâr tribünlerinin en sevdiği rüzgar, poyraz rüzgarıdır. Ege Bölgesi'nde de sert esen poyraz rüzgarları, rüzgar tribünlerinin tam verimde çalışmasını sağlamaktadır. Rüzgar tribünleri eğimli ve devamlı esen bölgelerde kurulduğu zaman onlardan, çok iyi verim elde edilebilir. Rüzgar tribünü bazen bir günlük üretimle otuz milyon evin elektrik ihtiyacını doğaya hiçbir zarar vermeden karşılayabilecek güçte olabilirler.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Fosil yakıtlara göre verimi oldukça düşük olan rüzgâr tribünleri çok fazla kullanılmaktadır.
B) İlk rüzgar tribünü bundan yaklaşık 40 yıl önce İngiltere'de kullanılmaya başlandı.
C) Temiz ve yenilenebilir yakıt denildiğinde ilk akla gelen enerji olan rüzgar enerjisi ülkemizde özellikle Ege Bölgesi'nde kullanılmaktadır.
D) Ülkemizde hemen hemen her bölgede rüzgar tribünlerinden elektrik üretimi yapılmaktadır.

7. ---- Kaz Dağları'nı görünce içinizde bir şeylerin kıpırdandığını ve buranın çok ayrı bir yer olduğunu hissedeceksiniz. Huzur ve mutluluk, adınızı atar atmaz hemen sizinle olacak. Ayrıca havası da apayrı bir güzellikte. Buranın temiz havasını, abartı olmasın, hiçbir yerde bulamazsınız. Piknik yerlerinin olduğu üst taraflara çıkınca asıl huzurun kaynağında olduğunuzu hemen anlayacaksınız. Buradaki ortam, huzurun yeryüzündeki şubesi olduğunu gösterir şeklindedir.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) En zengin tarihe sahip olan Balıkesir iline bağlı olan Kaz Dağları, turizm açısından her geçen gün daha çok tanınmaktadır.
B) Huzurun ve mutluluğun görülüp hissedildiği yer neresi diye sorsanız hiç düşünmeden Kaz Dağları derim.
C) Kaz Dağları doğal yapısıyla diğer bölgelerden kendini çok çabuk sıyrabilecek bir konumdadır.
D) İnsan, zamanın anlamını yitirdiği anda her zaman huzur ve mutluluğu doğada aramıştır.

8. ---- Bu durumda bu aletleri doğru bir şekilde kullanıp atmamız hâlinde içerdekileri cıvanın güvenli bir şekilde geri kazanılmasını ve doğaya karışmamasını sağlayabiliriz. Evlerimizi ısıtmak için katı yakıtlar haricindeki alternatifleri kullanarak cıva emisyonlarını azaltabiliriz. Diş tedavilerinde cıva içermeyen dolgular da kullanılabilir ve bunları kullanmayı seçmek, cıva kullanımını daha da azaltacaktır.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hepimiz, cıvaya maruz kalma seviyemizi azaltmak ve cıvanın çevreye salımını önlemek için bir şeyler yapabiliriz.
B) İnsanlar pil, lamba ve elektrikli aletler gibi cıva içeren aletlerle temas içinde olabilir.
C) Avrupa, tarihsel olarak büyük çapta cıva kullanıcısı ve yayıcısı olmuştur.
D) 2013 yılının Ekim ayında, cıva sorununun üstesinden gelmek için bu konudaki ilk uluslararası anlaşma olan Minamata Sözleşmesi kabul edildi.

1. ---- İnsanın duyabileceğinin onlarca katı sesi duyabilirler. Hatta duvarın içindeki atomların hareketlerini bile duyabilecek kadar gelişmiş duyma yetenekleri vardır. Işığa karşı duyarlı olduklarından bütün yarasalar gece avlanırlar. Gündüz onlar için hiç uygun bir zaman dilimi değildir. Avlanma esnasında avlarının hareketlerinden oluşan sesi işiterek avına sessizce yaklaşır ustaca avlarlar. Bu duyma işinde çok büyük kulakların etkisi olmakla beraber asıl işi beynin duyma merkezi yapmaktadır. Beyinlerinin duyma merkezi çok gelişmiş yapıdadır. Tüm bunlar yarasaları dünyanın en iyi duyan hayvanı yapmaktadır.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yeryüzünde en hassas kulaklara sahip hatta kulaklarıyla görüyor diyebileceğimiz bir canlıdır yarasalar.
- B) Her hayvanın kendine göre bir avlanma şekli vardır. Yarasalar ise gece avlanmayı tercih ederler.
- C) Hayvanlar da bizim yeteneklerimizin ötesinde bazı yeteneklere sahiptirler ve bu yeteneklerle hayatta kalırlar.
- D) Yarasanın doğada kalması ve varlığını devam ettirebilmesi için en güçlü silahı çok hassas olan kulaklarıdır.

2. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olmaya uygun değildir?**

- A) Sanat ve edebiyatın toplumla ilişkisi yadsınmaz bir gerçektir.
- B) Ömer Seyfettin Türk edebiyatının en üretken ve en çok okunan sanatçılarından biridir.
- C) Sanaçının hikâyelerinde her yaşta ve toplumun her kesiminden insanları temsil edebilecek kadar zengin bir şahıs kadrosu yer alır.
- D) Yazar hikâyelerinin sonunda ise Türk milletinin o dönemde içinde bulunduğu sıkıntılı durumu bahsetmiştir.

3. ---- Çünkü hırslı insanlar hırs yaptıkları şeylere ulaşabilmek için her yolu denerler. Hırs, onların gözlerini öyle bir bağlar ki hiçbir şeyi göremezler. Hatta bazen gereğinden fazla ileri giderek olayları abartma içine girerler. Böyle olunca hırsı uğruna her şeyi yapabilecek olan insanlara mesafeli davranmak ve onlarla hırsı arasına girmemek gerekir. Aksi hâlde bize zararları dokunabilir.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Etrafına en fazla zarar veren insan gereğinden fazla hırsı olan insandır.
- B) Hırs her zaman insanlara kendilerini olduğundan daha büyük göstermiştir.
- C) Hırsına yenilen insanlar bir daha ayağa kalkacak gücü kendilerinde bulamayabilirler.
- D) Hırslı olmak yanlış olan değil, sadece kendi hırsı için yine kendi kusurunu görmemek yanlış olandır.

4. ---- Bu beslenme tarzını seçen gençlerin büyüme ve gelişme gereksinimini yeterince karşılayamadıkları ve sağlıklarının olumsuz yönde etkilendiği bilinmektedir. Ülkemiz açısından da yetersiz ve dengesiz beslenme büyük bir toplumsal sorundur. Bir ülkenin en önemli kaynağı sağlıklı, üretken ve yetenekli insan gücüdür. Bu açıdan geleceğin insan gücü olan gençlerin beslenmesinin yeterli olması ve vücut gereksinimine uygun olması önemlidir.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Çalışma, yaşları 17-19 arası değişen 220 erkek, 180 kız toplam 400 birey üzerinde yapılmıştır.
- B) Ülkemizde fast food yiyeceklerinin özellikle gençler arasında çok popüler olduğu görülmektedir.
- C) İletişim araçlarındaki hızlı gelişme, sanayileşmiş Batı kültürü, yiyecek alışkanlıklarının özellikle gençler arasında hızla yaygınlaşmasında etkili olmaktadır.
- D) İnsan sağlığı; beslenme, kalıtım, iklim ve çevre koşulları gibi birçok etmenin etkisi altındadır.

5. ---- Aslında sanatçı bu yönüyle, yaşadığı dönemi eserlerinde yansıttığı için bir çeşit video kaydedicisidir. Şimdi 1800'li yılların sanatçılarına bakarsanız Sanayi Devrimi'ni, 1915'li yılların sanatçılarına da bakarsanız I. Dünya Savaşı'nın etkilerini görebilirsiniz. Yaşanılan her şey sanatta kendine yer edinir. Çünkü hiçbir sanatçı bulunduğu dönemden etkilenmeden eser ortaya koyamaz.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sanatçı demek; yaşadığı döneme ayna olmak ve bu aynadaki toplumsal görüntüyü yansıtmak demektir.
- B) Sanatçı toplumsal sorunlara karşı her açıdan farklı çözümler sunmak için eserler ortaya koyar.
- C) Sanatçının topluma bakışı hem içten hem de dıştan olacak şekilde olmalıdır. Toplumu anlatırken nesnel bir gözle de bakabilmek sanatçının en büyük sorumluluğudur.
- D) Toplumu incelemek isteyen sanatçının en başta toplumla sağlam bir bağ kurması gerekir. Toplumun hissettiklerini en özünde hissedecek bir bağ olması gerekir.
6. ---- Mevlana insanı tabiatla bir tutar, daha doğru insanı tabiatın bir parçası olarak görür. Onda insan şerefli ve üstün bir varlıktır ama bu üstünlük baskı ve sahiplenme boyutunda değildir. İnsan bu tabiatla diğer tüm canlılarla beraber yaşama hakkına sahiptir ve bu açıdan insanın diğer canlılardan bir üstünlüğü olamaz diyen Mevlana, insanın yaşam hakkının değerini bir karıncanınkiyle eşit tutar. Bir karınca ne kadar yaşama hakkına sahipse insan da onun kadar yaşama hakkına sahiptir düşüncesindedir Mevlana.

Düşüncenin akışına göre bu metnin başına aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mevlana'ya göre insan tüm evren içinde en merkezi konumda yer alır ve evren onun çevresinde devam eder.
- B) İnsan, her zaman tabiatla bulunan diğer tüm canlılara göre en çok dikkate alınması gereken ve tabiatla bir değer katan varlıktır.
- C) Mevlana'da bulunan insan sevgisi ve insana verilen değer; tabiatla bir tutulan insan sevgisinden başka bir şey değildir.
- D) Sanat anlayışı Mevlana'da, insanı önceleyen ve onun tabiatla bir döngü içinde olmasını tavsiye eder şekildedir.

7. ---- Farkı görebilmek ve ayrıntılara takılmadan doğruyu algılamak için başta neye baktığını ve nasıl baktığını kısaca "görmeyi" yapabilmeniz gerekir. Her insan gözleriyle bakar ama çok az insan gözlerin gördüğünden daha ötesindeki ayrıntıyı, görebilir. Fark, fotoğraf içindeki birçok ayrıntı arasında görebilene kendini gösterir. Herkes güneşin doğuşuna bakarken sadece çok az kişinin, bunun tabiatdaki en güzel manzara olduğunun farkına varabildiği gibi.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Gören ve bakan arasında aslında kişinin ilgi ve ihtiyaçları dışında başka bir etken yoktur. Kişi ilgi duyduğunu görür.
- B) Her insan ilk bakışta gerçeği yakalayamaz. Gerçeği yakalayabilmek için en başta neye bakman gerektiğini bilmek gerekir.
- C) Fark bizim aradığımız ile bulduğumuzun arasındaki ince çizgiden başka bir şey değildir.
- D) Farkı fark etmek, ayrıntılara boğulmadan ayrıntıyı görebilmek, görmek ile bakmak arasındaki ince çizginin sonucudur.
8. ---- Kendini değerli ve düşüncelerinin kabul gördüğünü hisseden çocuk artık sizinle iletişime geçmeye hazırdır. Her insan gibi çocuklar da karşısındaki muhatap tarafından dikkate alınmak ister. Onu birey olarak değerlendirirseniz size iletişim kanallarını açacaktır. Sizinle görüş alışverişinde bulunan çocuk artık size zihnindeki her şeyi sunmaya hazırdır.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse metnin anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Çocuğu bir birey saymakla işe başlamak, onun duygu ve düşüncelerine değer vermek onunla iletişimin altın kuralıdır.
- B) Her çocuk size sunmak için düşünce ve duygularını paylaşmaya hazırdır. Yeter ki ona yaklaşımımız doğru olsun.
- C) İletişime geçmeden önce karşımızdaki insanın duygu ve düşüncelerini ön planda tutmak gerektiğini bilmek gerekir.
- D) Çocuklarla iletişime geçmek için önce çocuğun yaşadığı çevrenin etkilerini hesaba katmak gerekir.